

Для покращення теперішнього стану пенсійної системи потрібно насамперед стабілізувати фінансовий стан Пенсійного фонду України і впровадити другий рівень пенсійної системи. Це дозволить диверсифікувати джерела отримання доходів при досягненні пенсійного віку, послабити в подальшому вплив демографічного фактора на стан солідарної пенсійної системи.

Стратегічно важливо у процесі реформування пенсійної системи України поступово змінювати структуру внеску на державне пенсійне страхування, що передбачатиме збільшення навантаження на працюючих осіб і зменшення навантаження на роботодавців. Це сприятиме наближенню до європейської практики розподілу внесків між роботодавцями і найманими працівниками. Запропоновані заходи щодо перерозподілу навантаження стосовно сплати внеску на державне пенсійне страхування (як частки єдиного соціального внеску) від роботодавця до найманого працівника призведе до зниження фіскального навантаження на роботодавців та послаблення їхньої мотивації до уникнення легальної оплати праці найманим працівникам.[2]

Разом з тим варто враховувати, що запровадження обов'язкової накопичувальної системи – витратний захід, і він залишатиметься таким досить тривалий період. Джерелом перекриття недонадходження коштів унаслідок того, що частина їх акумулюватиметься вже на індивідуальних рахунках у людей, знову ж може бути державний бюджет, який, скоріше за все, не потягне таких видатків. Крім того, накопичувальні елементи системи вразливі до фінансових та економічних криз, тому їх слід вводити лише на фоні зростання ринку.

Головним аргументом на користь якнайшвидшого запровадження системи обов'язкового індивідуального накопичення, є ідея сприяння економічному зростанню за рахунок створення внутрішнього джерела довгострокових інвестицій. Накопичення в пенсійній системі справді можуть успішно використовуватися як джерело коштів.

Отже, розв'язання проблем пенсійного забезпечення вимагає реалізації комплексного підходу щодо узгодження темпів і параметрів пенсійної реформи з темпами економічного розвитку держави, реформами рівня життя і доходів населення, податкової реформи, розвитком фондового ринку.

Література:

1. Дем'яненко Л.О Проведення пенсійної реформи: основні механізми та прогнозовані наслідки. URL: http://nbuviar.gov.ua/index.php?option=com_content95.
2. Петрушка О. В. Державне пенсійне страхування в умовах реформування пенсійної системи України. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/888>.

Олег ІВАЩУК

студент групи ПУДСзм-35

Людмила ГЕРМАН

к.е.н., викладач кафедри міжнародної економіки

Тернопільський національний економічний університет

НАПРЯМИ ПОДОЛАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ НЕРІВНОСТІ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

На сьогодні у світі жодній країні не вдалося вирішити проблему соціальної нерівності в межах країни, адже в суспільстві завжди існують розшарування серед населення як за доходами, так і видатками. Актуальним це питання залишається й для

України. Економічні реформи в країні з початку 90-х рр. ХХ ст. були зорієнтовані на лібералізацію ринкових відносин. Разом з тим, суспільство загалом та економіка зокрема не були готові до таких різких змін, тому відбувся перерозподіл власності, зросла диференціація населення за рівнем доходів і доступу до послуг освіти й охорони здоров'я. Поряд із зростанням економічного потенціалу, що було пов'язане з відкриттям нових ринків та активним залученням до міжнародних економічних відносин, знижувалися соціальні індикатори розвитку, що особливо погіршувалися під впливом як внутрішніх ризиків, так і зовнішніх глобальних загроз.

Подолання просторової соціальної нерівності в Україні неможливе лише зусиллями держави через стабілізаційні програми та фінансову допомогу міжнародних організацій, адже, як підтверджує практика, фінансові ресурси концентруються в місцях ділової активності, де є впевненість у поверненні вкладених коштів. У цьому разі доцільно запроваджувати сучасні форми соціального підприємництва, які дають змогу враховувати специфіку кожного регіону, його об'єктивні потреби та потенціал, соціальну структуру. Соціально орієнтовані програми є одним із напрямів вирішення проблем депресивних територій [1]. Досягнення ефекту від практичної реалізації механізмів соціального партнерства у регіонах сприятиме конструктивним змінам: ухваленню реальних регіональних програм розвитку, розвитку інститутів громадянського суспільства, підтримці соціального діалогу, забезпеченню соціальної стабільності та стійких соціальних результатів, покращенню якості життя населення тощо. Теперішній етап економічного розвитку нашої країни визначається трансформаційними процесами на законодавчому рівні та державницькими ініціативами: підписанням Угоди про асоціацію України з Європейським Союзом [2], що об'єктивно теоретично наблизило країну до європейських стандартів якості життя населення.

Основними детермінантами соціалізації економічного розвитку України в контексті нової ідеології є такі:

- соціальна конвергенція економічного розвитку, яка передбачає не тільки взаємний вплив цих процесів, а й взаємне проникнення та злиття, що матиме двосторонній синергійний ефект та підсилюючий характер, забезпечить якісне зростання можливостей людського і суспільного розвитку;
- стабільність соціально-економічних реформ із позицій ціннісного самовизначення націй;
- суспільна соціальна свідомість та компетентність;
- адаптивність практик соціальних трансформацій для економічного розвитку країни;
- освітньо-культурний прогрес нації;
- матеріальний базис населення, необхідний для розвитку.

Основними соціальними ризиками економічного розвитку України вважаємо такі:

- соціальна стратифікація суспільства, коли диференційована соціальна політика держави поглиблює соціальні нерівності та асиметрії в розподілі між групами населення;
- нерівні стартові умови для реалізації стартового потенціалу для різних соціальних груп населення;
- відсутність еквівалентної винагороди за продану державі працю і знання членами суспільства і, як наслідок, – несправедлива оплата праці;

- неврахування чинника історичної непередбачуваності в період біфуркації, коли зроблені прогностичні розрахунки на основі лінійних моделей викривляються в точках історичного зламу;

- односторонній підхід до соціальної системи як збалансованої (за теоретичними моделями і стратегічними підходами), що відкидає конструктивне значення хаосу для саморегулювання та самоорганізації системи;

- конфлікт між історичним детермінізмом та ідентифікацією людини як особистості у соціально-економічному вимірі;

- відсутність розвиненої інфраструктури соціального розвитку (як підтверджує практика, в Україні у катастрофічному стані перебувають об'єкти інфраструктури в сільській місцевості);

- відсутність ідеології розвитку країни на основі соціалізації та глобалізації.

Таким чином, соціальний вимір глобального економічного розвитку має базуватись на задоволенні потреб людини у духовній та матеріальній сферах, тим більше за умови зростання просторово-часових диспропорцій розвитку країн світу. Україна, позиціонуючи себе як країна з високим рівнем ІРЛП, за період економічної незалежності не реалізувала потенціал людського розвитку.

Основними завданнями для вдосконалення соціальної складової розвитку України та її ідентифікації у глобальному просторі вважаємо такі: ефективне використання видатків з бюджету на соціальні цілі; подолання диспропорцій розподілу фінансових ресурсів держави; розробка нової моделі фінансування соціальних галузей і перегляд статей витрат; підвищення матеріального добробуту населення та перегляд рівня прожиткового мінімуму; створення нових робочих місць і налагодження виробництва товарів, які є конкурентоспроможні як на вітчизняному, так і на світовому ринках; створення державою сприятливих умов для інвестування у соціальні проекти; забезпечення інституційно-правового механізму досягнення європейських стандартів в Україні.

Література:

1. Мокій А.І. Розвиток соціального підприємництва у контексті зміцнення економічної безпеки депресивних територій / А.І. Мокій, О.І. Дацко // Економічна безпека і підприємство. – 2014. – № 1 (53). – С. 155–166.

2. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/984_011

Ігор КАЛЕНЮК

студент факультету фінансів

Тернопільський національний економічний університет

Науковий керівник:

к.е.н. кафедри фінансів ім. С.І. Юрія Петрушка О. В.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ КОРПОРАТИВНОГО ПЕНСІЙНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

В умовах фінансово-економічної кризи, коли багато підприємств відчувають дефіцит коштів для вирішення своїх виробничих завдань, роботодавці та власники підприємств прагнуть до скорочення витрат на персонал, унаслідок чого відбувається згортання соціальних і інвестиційних програм. Як свідчить досвід багатьох західних